

Učiteljski tovariš

Stanovsko političsko glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani
Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Francišanska ulica 6/1. Rokopise ne vračamo. Ne frankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtak. Naročnina letno 60 Din za inostranstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list v članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, davke posebej. Pošt. šek. rač. 11.153. Telefon 3112

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO!

Za popolno narodno šolo

Izobrazba ni privilegij samo nekaterih slojev, marveč imajo pravico do osnovne in najpotrebnejše izobrazbe najširše plasti našega naroda. To stališče, ki naj nam bo edino merodajno, je zastopal tudi zakonodajalec, ko je prirejal zakon o narodnih šolah. Ta zakon namreč predvideva poleg štiriletno osnovne šole tudi štiriletno višjo narodno šolo.

Narodna šola je najvažnejša in tudi najpotrebnejša ustanova, ki daje narodu osnovno izobrazbo, ki pripravlja učence za vestne, verne in prave državljane, in tvori temelj vsej nadaljnji izobrazbi najširših plasti našega naroda. To načelo se sicer nešteto poudarja, in tudi mi vsi smo prepričani, da je temu tako. Toda v praksi se to načelo ne izvaja in v mnogočem se narodna šola zapostavlja, kar pa je očitno na škodo naroda kot celote. Ako je namen narodne šole nuditi celotnemu narodu osnovno izobrazbo, postaviti najsolidnejše temelje kulturnemu razvoju in vzgajati mladino v dobre državljane, tedaj je treba nuditi šoli vse pogoje, ki so ji potrebni, da bo mogla služiti svojemu namenu. Ako predvideva zakon osnovno in višjo narodno šolo, tedaj mora narod to tudi dobiti, ker mu je to nujno potrebno.

Vsi dobro vemo, da je le narod z večjo izobrazbo zmogel povzpeti se na višjo stopnjo kulture. Narodu je torej nujno potrebna izobrazba, potrebna čim večja izobrazba. Toda najširšim plastem našega naroda je dostopna le narodna šola. Le ta je po zakonu obvezna učilnica in izobraževalnica, ona je namenjena za vzgojo in izobraževanje celotnega našega naroda. Tudi je njen namen širiti prosveto med narodom, posredno in tudi neposredno s sodelovanjem z vsemi kulturnimi ustanovami za narodno prosvetevanje. Delokrog narodne šole je najširši, kajti ona je namenjena prav vsemu narodu, obvezna za vso šoli dorastlo mladino. Nobena druga šola ne more nuditi vsemu narodu ono najnujnejšo osnovno izobrazbo kot jo nudi narodna šola.

Osnovna šola, ki traja samo štiri leta, ne more zadostiti vsem potrebam naroda po izobrazbi. V vseh državah zapadne Evrope je uvedena osemletna, v Nemčiji celo devetletna šolska obveznost. To so države storile zaradi tega, ker so uvidele, da je otroku potrebno tako dolgo posejanje šole, da si pridobi vsaj ono minimalno izobrazbo, ki je v današnjih časih potrebna za pravičen razvoj vsakega naroda.

Statistike našega šolstva izkazujejo, da ogromno število učencev, ki dovršijo štirirazredno osnovno šolo, ne prestopa v meščansko in srednjo šolo, a žalibog tudi ne v višjo narodno šolo. Kje je vzrok? Višjih narodnih šol imamo premalo, odnosno jih sploh nimamo.

Zakon o narodnih šolah pravi v § 7. Narodne šole so: Osnovne šole in višje narodne šole. In vendar nimamo vsega tega kar predvideva zakon, kajti primanjkuje nam naravnost velikansko število višjih narodnih šol. Te bi bile vsemu narodu dostopne in edino te bi lahko dale najširšim plastem našega naroda ono stopnjo izobrazbe, ki mu je nujno potrebna.

Tudi izvedba osemletne šolske obveznosti je mogoča edino na ta način, da vztrajamo na izvedbi šolskega zakona in zahtevamo osnove višjih narodnih šol povsod, kjer jih doslej še nimamo. V dravski banovini smo že pred vojno imeli izvedeno osemletno šolsko obveznost in zaradi tega smo lahko prilagodili, v kolikor se je to prilagoditi dalo, naše višje organizirane šole šolskemu zakonu in jih spremenili v višje narodne šole. Toda edino dravska banovina ima izvedeno osemletno šolsko obveznost, a izvesti se mora v vsej državi, ker je to narodna potreba, ker to zahteva ugled države.

Že od leta 1929. imamo šolski zakon in vendar se v pogledu snovanja višjih narodnih šol še ni skoraj nič ukrenilo. Ne zadostuje samo to, da so se prilagodile višje organizirane šole višjim narodnim šolam, potrebno je marveč, da se snujejo predvsem nove višje narodne šole in to tam, kjer jih doslej ni bilo. Potrebno je, da se začne z uvajanjem polne narodne šole v vseh krajih naše države, da pridemo vsaj postopoma do osemletne šolske obveznosti. Osnovo za to nam daje zakon o narodnih šolah, a k temu so potrebni prvenstveno učni načrti. Sveda morajo učni načrti ustrezati prav vsem zahtevam narodne šole in sicer od enorazrednice do osemrazrednic.

Popolna narodna šola mora postati ideal vsega naroda. Dolžnost učiteljstva je, da se zanj zavzema, toda narodni zastopniki in vsi predstavniki države se morajo pobrigati, da bo stremenje učiteljstva, ki predstavlja v tem primeru nujno potrebo naroda po popolni narodni šoli, tudi realizirano. Zavedati se moramo, da nam nikakor ni v čast, ako zaostajamo po sorazmernem številu šol in po sorazmernem številu šoloobiskujočih otrok celo za Madžarsko in Bolgarijo. Ta nedostatek bo odpravljen edino v primeru, da se

prične striktno izvajati šolski zakon iz l. 1929. in se osnuje potrebno število višjih narodnih šol ter uvede po vsej državi osemletna šolska obveznost, kot jo predvideva zakon.

Ako občutimo vsi nujno potrebo po popolni narodni šoli, se moramo zavedati, da se mora ta potreba naroda popularizirati, da jo moramo povsod in ob vsaki priliki poudariti, da ne smemo zamuditi nobene, niti najmanjše prilike, ki bi mogla stvari koristiti. Dejstvo je, da zaostajamo v pogledu šolstva za evropskimi narodi, in to dejstvo nas mora spodbujati k resnemu in stvarnemu prizadevanju za odpravo nedostatkov naše prosvete.

Če hočemo dvigniti kulturni nivo našega naroda, ako hočemo sodelovati pri akciji za odpravo tega nedostatka naše prosvete, ako hočemo biti pravi narodni učitelji, tedaj se moramo zavzemati za popolno narodno šolo. Zavzemati se moramo za popolno izvedbo osemletne šolske obveznosti, kot jo predvideva zakon. Ne pomagajo nam samo mitva določila posameznih zakonskih poglavij, ne zadostuje nam višja narodna šola v zakonu. Našemu narodu so potrebne učilnice in zaradi tega je naša moralna dolžnost, da povzdignemo svoj glas, da dobimo čim prej popolno narodno šolo.

— Ž.

Poklonitev učiteljstva iz dravske banovine na grobu blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja

Učiteljstvu dravske banovine!

Jugoslovensko učiteljsko združenje — sekcija za dravsko banovino — ekskurzijski odsek, javlja, da priredi v dneh 7., 8. in 9. decembra skupno potovanje na Topolo in Oplenac, da se pokloni svojemu blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. — Cena za vožnjo po železnici in z avtobusom tja in nazaj znaša 180 Din.

PROGRAM:

Odpovali bomo iz Ljubljane 7. decembra zvečer s posebnim vlakom. Vlak se bo ustavil med potjo samo v Zidanem mostu, Brezicah in Zagrebu. Potujemo direktno do Mladenovca, kamor bomo dospeli 8. decembra zjutraj. Od tu bo sledil prevoz z avtobusi do Topole. Na Oplencu, ki je oddaljen ca 10 minut, bo sledila skupna poklonitev. Popoldne se na isti način vračamo do Mladenovca in v Beograd, kamor dospemo 8. decembra zvečer. V noč od 8. na 9. decembra bomo prenočili v Beogradu. Nedelja 9. decembra je namenjena za ogled prestolice in njenih znamenitosti. Iz Beograda odpovalimo v nedeljo zvečer in bomo prispeli v Ljubljano v ponedeljek 10. decembra v jutranjih urah. (V toliko je spremenjen prvotni program, ki je bil objavljen v zadnji številki. »Učit. tovariša« in v »Jutru«.)

Kdor se bo udeležil potovanja, naj takoj pošlje 180 Din na naslov: Jugoslovensko učiteljsko združenje — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani, Francišanska ulica 6. I. — Kdor se bo poslužil položnice št. 11.153 naj napiše na srednji del besede »Oplenac«. Obenem naj tudi sporoči, ali potrebuje prenočišče. Navede naj točno ime, priimek, poklic in naslov. Prijav brez plačila se ne bo upoštevalo. Priglasenec naj ne pozabi napisati na kateri žel, postaji, zgoraj navedeni bo vstopil.

Merodajne oblasti smo naprosili za dovoljenje odsotnosti in dopusta. Čas odhoda iz posameznih postaj bo še javljen. Navodila glede cen in snaznih prenočišč bodo dobili udeleženci v vlak (cena ca 10 Din).

Vsak prijaviteljenec bo dobil pravočasno navodila in legitimacijo. Čas priglasitve je do 1. decembra. Vendar pa prosimo, da prijavite udeležbo takoj in ne odlašate do skrajnega termina.

VSEM UPRAVITELJSTVOM NARODNIH ŠOL IN VSEMU UČITELJSTVU DRAVSKE BANOVINE

Učiteljstvo dravske banovine bo poneslo na grob blagopokojnega vladarja na Oplenac v dneh 7., 8. in 9. decembra svečano zaobljubo vseh otrok narodnih šol v dravski banovini. 180.000 podpisov mladine narodnih šol, ki izraža svojo prisego kot poslednje naročilo Viteškega kralja, je najlepša poklonitev,

Nedeljko Divac:

Organizacija naše prosvete

(Konec.)

Pravilna ocena naše prosvetne organizacije se nikakor ne more izvesti, ako se to me primerja tudi po banovinah. Že pri osnovnih šolah lahko opazimo, take odnose: n. pr. dravska banovina je imela 1931. leta 1.152.596 prebivalcev in 828 osnovnih šol; drinska banovina 1.555.345 prebivalcev in 707 osnovnih šol; moravska banovina z 1.453.068 prebivalcev je imela 914 osnovnih šol, na zadnjem mestu je vrbaska banovina s svojimi 1.053.544 prebivalci in samo 354 osnovnimi šolami. Iz tega se jasno vidi, da z gostoto osnovnih šol prednjači dravska banovina.

Primerjava med učenci in številom prebivalstva pokaže sorazmerno še večjo razliko. Tako je imela dravska banovina 1931. l. vsega 138.011 učencev, a vrbaska vsega 47.150 učencev, dasiravno je razlika v številu prebivalstva samo za 49.052. Računano v stotinah: dravska banovina ima na 100 prebivalcev 12 otrok v osnovni šoli, drinska 7,3, dunavska 10,3, moravska 8,2, primorska 7,5, savska 10,3, vardska 6,9, vrbaska 4,1, zetska 7,3. Ta pregled jasno kaže, da sta v tem pogledu na najslabšem vrbaska in vardska banovina.

ki jo more izvršiti učiteljstvo na mestu Njegovega poslednjega počitka.

Zaradi zbiranja podpisov otrok se je obrnila sekcija na šolska upraviteljstva in podala sledeča navodila, po katerih naj se radi enotnosti točno ravna vsi učitelji:

1. Šol. uprav. pošljamo toliko listov pergamentnega papirja s posebnim mottom, ki izraža zaobljubo zvestega izvrševanja oporo kralja Mučenika, kolikorkrat začeti sto učencev je na posamezni šoli.

2. Na vsakem listu naj se napiše pod motto, na za to odrejenem mestu, kraj, kjer je šola. Če je v kraju več narodnih šol, pa še posebno označi n. pr. I. deška narodna šola, ali II. dekl. nar. šola, itd. Nadalje naj se napiše srez. Kraj in srez naj bo označen le na prvi poli od vsake šole. Nato naj sledijo IZKLJUČNO samo podpisi otrok brez označbe razredov, na desno od črne črte. Na desni in spodnji strani lista naj ostane rob 3 cm. Šolska upraviteljstva naprošamo, da s tanko črto označijo ta rob (s svinčnikom). Podpisi naj se vsi otroci, od najnižjega do najvišjega razreda. Podpisi naj se vrstijo le pod motto, to je na eni strani lista. Na vsakem listu naj jih ne bo preko sto. Za prekomerne je uporabiti drugi list. ŠOLSKI UPRAVITELJI (ICE) IN UČITELJSTVO NAJ LISTOV NE PODPISUJE. KER POLAGAJO ZA OBLJUBO LE OTROCI. TUDI NAJ UPRAVITELJSTVA NE ODTISKUJEJO ŠTAMPILJK.

Vse to naj se izvrši takoj. Pole je v tokih, v katerih so bile dostavljene upraviteljstvom Z OBRATNO POŠTO vrniti na naslov, ki je označen v okrožnici, PROSIMO. DA SMATRATE ZADEVO ZA ZELO NUJNO.

Zbrane pole bodo vezane v desetih knjigah z originalnimi platnicami v umetniški izdelavi. Na platnicah bo primerno posvetilo. Kot etui knjigam bo služila umetniška kopija stare kranjske skrinje, okrašene z narodnimi motivi.

Prosimo, da pazite na liste in napišete na poseben listek, koliko je podpisanih in listek priložite. Priložite listu tudi štiti list.

Prepričani smo, da bodo tovariši upravitelji (ice) in učiteljstvo omogočili ta plemeniti namen. Mnenja smo, da bo vsako šolsko upraviteljstvo takoj in točno ustreglo naši prošnji. S tem aktom se bomo vsaj v malem oddolžili velikemu delu in velikim žrtvam, ki jih je do prinesel blagopokojni Viteški kralj za nas in naše potomce.

2,7, v primorski 6,9, v drinski 5,9, v dunavski 7,8, v moravski 3,8, v vardski 4,5. Ako računamo za vso državo je pri nas obiskovalo leta 1932. na 1000 prebivalcev meščanske in srednje šole 7,5 prebivalca. Ker se je sedaj število učencev nekoliko povečalo, bo sedanje stanje približno 8,5, a največ 9 na 1000 prebivalcev. Iz tega primerjalnega pregleda po banovinah se vidi, da je tudi glede tega šolstva dravska banovina na prvem mestu s svojimi 13,2 na tisoč, a najslabše stoji zopet vrbaska banovina z 2,7 na tisoč prebivalcev. Ako se ve, da je dravska banovina v vsakem pogledu najnaprednejša v naši državi, tedaj smemo s popolno gotovostjo sklepati, da je prišla do tega stanja edino s šolo. To se sklada tudi z dejstvom, da so najnaprednejši oni narodi, ki imajo največ šol in pri katerih je prosvetna organizacija najbolje izvedena.

Da bi imeli neko relativno merilo z drugimi državami, naj omenim, da obiskuje v mali Estoniji srednje šole 15,3 učenca na 1000 prebivalcev, a v Bolgariji obiskuje progimnazije in gimnazije skupno približno 26 učencev na 1000 prebivalcev. Slične primerjave z večino drugih držav Evrope, bi dovedle do rezultatov, ki so za nas negativni.

Končno je potrebno pregledati tudi proračun, ki je namenjen za našo prosveto. Pri tem moramo priznati, da bomo opazili v njem precej velike izdatke. Ako pa primerjamo te izdatke z onimi, ki jih izdajo drugi napredni narodi, tedaj bomo opazili, da potrošijo drugi narodi še več, posebno v primeri s proračunskimi izdatki v drugih postavkah. Tako je naš proračun za prosveto dosegel l. 1931./32. največjo višino z nekaj nad 895.000.000 Din. Za leto 1933./34. je padel na nekaj nad 786 milijonov dinarjev, kar pomenja razliko od 109.000.000 Din. To jasno kaže, da se razvoj narodne prosvete zavira in se mora prenehati z zidanjem celo onih šol, ki jih še zelo mnogo rabimo, in to so osnovne in višje narodne, kakor tudi splošne šole za izobrazbo nad 4. razredom osnovne šole. Proračuna ministrstva za notranje zadeve in pravde sta se sorazmerno mnogo bolj povečala nego proračun prosvetnega ministrstva. S primerjanjem relativne višine med tema dvema proračunoma in proračunom prosvete se lahko opazi, da sta proračuna za notranje ministrstvo in ministrstvo pravde, posebno prvi, v večini drugih držav zapadne Evrope sorazmerno manjši nego proračun prosvetnega ministrstva. Pri nas je n. pr. proračun prosvete 1,3krat večji od proračuna ministrstva notranjih zadev, a na Danskem, kjer je izobrazba naroda zelo visoka 2,4krat večji, a zato je v Španiji, kjer znaša nepismenost še vedno do 45%, proračun ministrstva notranjih zadev za 1,3krat večji od proračuna za prosveto. Iz tega se da sklepati, da je varnost in dober društveni red vsebovan največ v prosveti, in da sta društveni red in moralna boljše zavarovana s prosveto nego s policijo.

Pri tem razmotrivanju ne bo brez pomena, če navedem kakšno je bilo stanje v predvojni Srbiji. Leta 1912. je bilo sorazmerje med proračunom prosvetnega ministrstva tako, da je bil proračun za prosveto približno 3,9krat večji. Radi tega ni neosnovano sklepati, da je v teh okoliščinah ležal razlog, da je mala kmetska predvojna Srbija pokazala ono veliko življenjsko moč v času balkanske in svetovne vojne.

Celokupno to dosedanje razmotrivanje je šlo za to, da pokaže stvarno sedanje stanje naše prosvete, da odkrije njene absolutne in relativne napake, da utrdi nje relativno moč napram prosveti mnogih drugih držav, ker brez tega se sploh ne more ustvariti pravilne sodbje o pravem stanju naše prosvete, kajti nobena stvar se ne more meriti sama s seboj. Iz teh razmišljanj in razglabljanj se lahko jasno vidi, da so se naše prosvetne ustanove sicer razmnoževale in razvijale, ampak da smo še zelo daleč od tega, da bi bilo zadostno narodnim potrebam. Največja hiba je dosedaj v tem, ker je še precejšen del naših otrok, ki obiskujejo samo štiri razrede osn. šole, kar je za današnje razmere in potrebe društvenega in zasebnega življenja skrajno nezadostno in zaostaja mnogo za onim, kar obstoja gotovo pri vseh drugih narodih Evrope.

Nadaljnja slabost naše prosvetne organizacije je izražena v tem, ker je zelo neenako razvita v posameznih delih naše države. Tako smo lahko videli, da obiskuje v dravski banovini od 100 oseb 12 osnovno šolo, a v vrbaski banovini komaj 4,2 osebe. Nekoliko manjšo, ampak vendar znatno razliko opazimo tudi po drugih banovinah. In to ni samo pri osnovnih šolah. A te razlike ne bi smele obstojati, vsaj pri osnovnih in višjih narodnih šolah, ker to šolanje mora biti izvedeno v istem obsegu v vseh delih države. Pri ostalih vrstah šol lahko obstojajo in so razlike tudi potrebne v primeru z značajem kraja, ampak je v toliko, da je skupna prosvetljenost vseh delov naše države vendarle na isti stopnji.

Naj podam še mišljenje glede nekaterih opazanj. Prvič, niti pri šolah, ki jih imamo, ni izvedena končna redakcija učnih načrtov

in programov. Povsod primanjkuje navodil za izvedbo pouka, a nekateri učni načrti kažejo največjo mero nedovršenosti n. pr. učni načrt za višo narodno šolo. Brez navodil je težko in skoro nemogoče izvesti enoten pouk po učnem načrtu, ker učna snov podana v učnem načrtu je izražena čim najkrajše, kar mora tudi biti in kot taka daje možnost, da jo vsakdo tolmači po svoje. Kot primer pogrešnega postopka naj navedem novi načrt za osnovno šolo. Ko je bil lansko leto izdelan, je bil poslan gotovemu številu šol, da ga preizkusijo in utrdijo njegovo vrednost. Rezultat je bil seveda nepovoljen in neenak. Vzrok temu je iskati v okolnosti, ker je vsak učitelj tolmačil smisel načrta po svoje, ker pač ni bilo potrebnih navodil. Vse naše šole morajo glede programa in metode biti čim bolj prilagodne jasno začrtanemu smotru, n. pr. višje narodne šole in meščanske šole morajo biti tako organizirane, da dvigajo splošno narodno kulturo in da krepijo sposobnost našega naroda za praktično delo in življenje, do čim višje stopnje, vsaj do one stopnje, do katere so se dvignili že drugi narodi Evrope.

Šolsko vrtnarska razstava v Murski Soboti

Tukajšnji šolsko vrtnarski razstavi odbor si je nadel nalogo, da se pridruži sreski kmetijski razstavi ter pokaže delo učitelja vrtnarja in vzgojitelja naše bodoče generacije.

Šolsko vrtnarska razstava se je delila na 5 glavnih delov: 1. semenje in pridelki šolskih vrtov, 2. sadje, konspiriranje in vkuhanje sadja, 3. šola in kmetijski pouk, 4. drevničarstvo, 5. čebelarstvo.

Šolsko vrtnarski razstavi odbor se je že v samem začetku postavil na stališče, da ni najvažnejše, kaj in koliko se prideluje na šolskih vrtovih, temveč pokazati v prvi vrsti kako se prideluje kvalitetno blago in kako se priteguje šolsko mladino k delu na šolskem vrtu in h kmetijstvu. V tem smislu se je tudi skušalo urediti ves oddelek ter v prvi vrsti pokazati poučno stran razstave, čemur se je skoraj v polni meri zadostilo. Ne more pa se reči da bi ne bili v šolsko vrtnarskem oddelku lepi eksemplari raznih pridelkov. Videli smo vse vrste zelenjave, sočivja, raznega sadja in spoznali, da so šolski vrtovi že danes precej napredovali ter se v njih najde razne pridelke, ki se kmalu udomačijo po vrtovih kmetijskega prebivalstva. Učitelj mora gledati, da na šolskem vrtu vedno uvaja kaj novega, da poskuša in po dobrem spoznavanju razširi med kmetijsko prebivalstvo. Takšen šolski vrt je res potem pravo učilo šolski mladini in domačemu prebivalstvu.

S semeni so naše šole že precej dobro založene, ter je vsak lahko našel mnogo takega, česar nima doma. Vzgoja semena je posebna panoga, s katero je treba mladino temeljito seznaniti, da se ž njo v življenju s pridom okoristi.

Zelo pestro sliko je podalo vkuhanje in konserviranje sadja in zelenjave ter razni brezalkoholni sadni sokovi. Posamezne šole so naravnost tekmovali, da so pokazale razne svoje umetnosti. Konserviranje je med našim narodom še precej neznano, zato je potrebno, da tudi to stran uporabe pravilno spozna.

Tudi koncentracijski pouk na šolah je bil pri razstavi v precejšnji meri upoštevan, posebno zelo lepo in bogato so bile zastopane posamezne šole, dočim smo zopet opazili, da mnogo šol ne posveča dovolj pažnje temu nad vse važnemu oddelku. Vsak podeželski učitelj se mora zavedati, da živi na kmetih in da je baš kmetijski pouk in vse kar je z njim v zvezi zelo važen za našega kmetijskega otroka,

Srednja šola bi morala imeti kot pri drugih narodih v glavnem nalogo pripravljati za višjo izobrazbo, a to bi moglo veljati pri nas samo za višjo srednjo šolo, kajti pri pomankanju zadostnega števila višjih narodnih in meščanskih šol mora nižja srednja šola služiti kot splošna narodna šola, kar se pri nas prav za prav že izvaja. Učencem iz meščanskih šol in iz višjih narodnih šol se mora omogočiti, ako ne vsem, vsaj onim, ki kažejo nesporno nadarjenost, da bi mogli prestopiti tudi v srednjo šolo radi nadaljnega šolanja. V Nemčiji obstoja posebna vrsta srednje šole, takozvana Aufbauschule, v katero prestopajo odlični učenci iz višje narodne šole, ko jo dovršijo, da se na ta način usposobijo za višje šole. Osnovanje take šole je povzročila želja omogočiti odličnim učencem iz najširših plasti naroda, da s prestopom v višje šole tudi oni doprinesejo k dvigu nemške kulture na čim višjo stopnjo. Vem, da ni potrebno kopirati drugih primerov, ampak služijo naj nam le v pouk. To delajo tudi najnaprednejši narodi in sicer oni še največ in zaradi tega ne vidim razloga, da bi mi od tega bežali.

ki se bo v bodoče kretal na svojem polju in izražal to, kar mu je nudila šola.

Dasiravno imamo v srezu že precejšnje število kmetjsko nadaljevalnih šol, vendar smo pogrešali, da se posamezne še niso povspele tako visoko, da bi tudi ob razstavi pokazale uspehe svojega dela, če prav so posamezne zelo dobre in imajo predavatelje strokovnjake. Istotako so se vršili v srezu razni kmetijski tečaji, ki so bili po raznih poročilih zelo dobro obiskani, vendar pa o njih nisem našel nobene statistike, vem pa, da tudi pri teh učiteljskih prav pridno sodeluje. V srezu imamo tudi že dve leti potovalno gospodinjstvo šolskega oddelka, ki je v teku dveh let vzgojila precejšnje število dobrih bodočih gospodinj, tudi o delu te šole ni bilo nobenih statističnih podatkov, ki bi nam nudili lep vpogled o delu naših gospodinjstev učiteljev. V bodoče bo treba tudi to stran razstave spopolniti.

Šolske drevnice ne smatram za vir dohodkov učitelja drevničarja ali šolske občine, temveč za šolsko učilo. Šolska drevnica mora pokazati otroku v primerni množini vse letnike, otrok pa mora videti v šolski drevnici svoje delo, le tako ga vzgojimo za dobrega vrtnarja in sadjarja.

Kdor se je hotel o drevničarstvu kaj poučiti, je to lahko storil v tem oddelku. Bili so divjaki, vse vrste cepljenja, priprava cepilne smole, obrezava korenin, pravilna in nepravilna, razne bolezni, škodljivci, vzorna drevesa itd. Dotičnik, ki je gledal z odprtimi očmi, je videl in spoznal poučno stran tega oddelka. V zvezi s tem so bila razstavljena tudi razna protisredstva, ki so oddelek spopolnjevala.

Naša učna travnišča so bila zelo dobro zastopana. Bili so tudi lepi modeli šolskih vrtov, poslopji, resnični in vzorni načrti šolskih vrtov. Slike otrok pri delu, slike šolskih poslopij, lepega pritičnega drevja, cvetličnih nasadov i. dr. so služile v okras in pokazale notranje delo šole, ki ga na razstavi ni mogoče drugače pokazati.

Čebelarstvo se v srezu zelo lepo razvija, kar je pokazal čebelarški oddelek, ki je bil zelo skrbno pripravljen. Videli smo razne vrste panjev. V srezu prevladuje Neusser. Razen tega smo videli naš žnidarski panj, srednji in veliki »bocanati«, ki pa se obnese le ob zelo dobrih letinah. Šolski panj šol. upravitelja Tratnjeka, ki ga je sam sestavil, je plod praktičnih izkušenj tukajšnjega čebe-

larstva. V tem oddelku smo tudi videli razne vrste panjev, od primitivnega prvega panja ter prvotnega koša in take, ki so ljubiteljem v zabavo. Razstavljene so bile tudi razne vrste medu, z medom vkuhanu sadje in pecivo ter je tako prišla do veljave praktična uporaba medu. Oddelek je bil popoln, ker so bile v njem tudi razne čebelarске priprave orodja in zelo nazorno narisane slike o življenju čebel. Prekmurje je za čebelarstvo prav ugodno, želeti pa bi bilo, da bi prišlo kmalu tudi v čebelarstvu do enotnega sistema.

Prvi dan je bila tudi **perutninarska razstava** in to v prvi vrsti rjave štajerske kokoši. Bilo je razstavljenih 13 družin in to od kmetov in s šolskih dvorišč. Videli smo prav lepe eksemplare, kateri so potomci iz rejskega središča kmetijske šole v Rakičanu in šol. upravitelja Skaliča. Štajerska kokoš je v srezu že zelo razširjena, naloga obeh postaj pa

je, da odgojita našemu kmetu vsestransko odgovarjajočo kokoš zlasti glede teže jajc in nesnosti. Zeleti bi bilo, da bi tudi ostala šolska vodstva začela z nesno in ostalo kontrolo ter bi na ta način prišli do zaželenih uspehov in tako najbolj koristili našemu malemu kmetu.

Upamo, da bo prihodnja razstava pokazala še veliko več, da se bodo pomankljive strani izboljšale. Razstava je bila v največje zadovoljstvo vseh, bila je prva kmetijska in šolsko vrtnarska razstava v Prekmurju in pokazala, da je Prekmurje res mala žitnica naše banovine. Učiteljstvo je pokazalo svoje delo, ki ga vrši tiho in skromno med narodom, da poleg nacionalnosti tudi gospodarsko dvigne našega kmeta. Vsemu razstavnemu odboru lahko odkrito čestitamo.

Velnar Jože.

Splošne vesti

DRŽAVNI PRAZNIK — UEDINJENJE

bomo praznovali letos na naših šolah prav posebno izbrano, da v dejanju izpolnimo sve-to naročilo blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Vse učiteljstvo narodnih šol se bo prav posebno zbrano pripravilo na proslavo tega zgodovinskega dne.

Mladina naj prav ta dan občuti in spozna veličino zgodovinskega dogodka, ko nas je naš blagopokojni kralj Zedinitelj združil in povezal vse brate v enotno in nerazdružljivo državo. Naša mladina naj spozna veličino in ljubezen umirajočega kralja, ki je še v smrt-nih težavah mislil na nas in Jugoslavijo.

Čuvstva radosti nad našim osvobođenjem in našim uedinjenjem se bodo zlivala z boljo nad kruto izgubo Tvorca našega osvobođenja in uedinjenja in nam ponovno in neizbrisno vtisnila v dušo sveto naročilo: »Čuvajte Jugoslavijo!«

Po češkoslovaških šolah bodo po odredbi ministra za prosveto prav posebno svečano praznovali naš državni praznik 1. decembra. »Vestnik« prosvetnega ministrstva bo objavil navodila za primerna predavanja in vire za predavanja, ki se nanašajo na praznik našega Uedinjenja.

Učiteljska služba za Nemčijo. Prosv. odd. kralj. banske uprave nas obvešča, da se namerava otvoriti v Gladbecku v Nemčiji (kjer živi večje število naših izseljencev) izseljeniška šola. Za to šolo bo potrebna moška učna oseba, ki se bo obenem posvetila tudi odraslim v kulturno-prosvetnem oziru. Prednost bodo imeli učitelji-sokolski prosvetarji in pevovodje.

Poleg rednih dohodkov brez stanarine in kuriva, ki jih prejema kot tuk. državni uradnik, bo učitelj prejemal še mesečnih 2000 Din honorarja, tako da mu bo materialna eksistenca zagotovljena.

Interesenti za to mesto naj se javijo na prosv. odd. kjer dobe tudi podrobnejša pojasnila.

Podružnica

Učiteljske knjigarne v Mariboru

se je preselila v palačo banovinske hranilnice

Vzgojni domovi in pouk v prirodi

Dr. Franjo Higy-Mandić — kolekcija »Nova pedagogika«, založba Minerva, Zagreb.

Založba Minerve v Zagrebu si je postavila važno nalogo, da seznani širši krog čitateljev s problemi nove pedagogike. Izdala je doslej več zvezkov odličnih in res sodobnih pedagoških razprav, ki so po vsebini in obliki, a tudi po nizki ceni vsakomur dostopne.

V zvezku o »Vzgojnih domovih in pouku v prirodi« govori prof. pedagogike dr. Mandić o prirodnem, zdravem, živem in življenjskem, za naše pojme nešolskem vzgajanju in izobraževanju mladine v gozdnih in poljskih šolah ter v podeželskih vzgajališčih. Pisatelj se je mnogo časa posvečal studiju pedagoške teorije in prakse v inozemskih kulturnih centrih (v Ameriki, Švici, Nemčiji) ter si pridobil bogatih in plodnih pedagoških izkušenj, znana pa mu je tudi obširna pedagoška literatura. Tako odpira njegova razmeroma kratka razprava čitatelju široke vidike po sodobni pedagoški problematiki.

S kratkimi, jedrnatimi označitvami prikaže važnejše pedagoške smeri sedanosti ter razvije v nekaj potezah cel historijat vzgoje pod vidom prirodnosti. Zanimiv in bogat je material, obdelan pod naslovom »Vzgojni domovi po deželi«, ki nam odpira pogled v zasebne institucije podeželskih vzgajališč, ter nas seznaja z ustanovitvijo poedinih zavodov, z izrazitimi osebnostmi širokih, svobodnih koncepcij in toplega pedagoškega čuvstva. (Dr. Reddie, Lietz, Geheeb i. dr.) Pisatelj razkriva glavne motive za ustanavljanje teh vzgajališč, navaja cilje, ki jih želijo doseči, načela, ki jim sledijo, in sredstva, s katerimi se približujejo smotru: vzgoji zdravih svobodnih, socialno čutečih ljudi močne volje in značaja. (Življenje na prostem in v stiku s prirodo, koedukacija, resnična življenjska zajednica gojencev in vzgojiteljev,

socialna enakopravnost med člani, delo in odgovornost, samouprava mladine itd.) Dalje uvaja razprava v razumevanje in pravilno ocenjevanje gozdnih in poljskih šol ter daje pregled teh šol po vsem svetu. Iz pregleda razvidimo, da prednjačita v organizaciji zdrave, prirodne vzgoje na prostem Amerika in Francija, ki ima celo »Ligo za vzgojo dece na zraku«.

Za nas je brezdvomno najzanimivejši in najvažnejši tisti del knjižice, ki govori o gozdnih šolah v zagrebškem Tuškancu, o naši prvi in doslej edini samostojni šoli na prostem (zasilnih nadomestnih šolskih institucij pri zdravljenju za bolno, predvsem tuberkulozno mladino ne moremo smatrati za prave šole v prirodi). Osnovno jo je pisatelj sam za slabotne in slabokrvne otroke, ki jih ima Zagreb kot vsako večje mesto izredno mnogo. Z zdravniško statistiko dokazuje dr. Mandić, pionir gozdnih šol v naši državi, potrebo vzgajanja in izobraževanja na svežem zraku in v zdravi prirodni okolici ter jo tudi psihološki in pedagoški utemeljuje kot edino pravo in resnično življenjsko, delovno šolo. Na kratko prikaže metodo dela na prostem, lahko in prirodno v izvajanju načela samodelavnosti in nazornosti ter skicira zdrav otrokov razvoj v veselem delu in v živahnih igrah na solcu in zraku, v pomladnem zelenju kot v belem zimskem razpoloženju prirode, ki je nazboljši prijatelj vrdnih in zdravih otrokovih dni.

V zaključni besedi poudarja pisatelj pomno živno potrebo in profilakso-zdravstveno važnost šol na prostem ter obljublja za slučaje ustanavljanja takšnih zavodov pomoč in nasvete zagrebškega »Društva za podizanje i unapređenje šumskih narodnih škola«.

Končujem z njegovimi besedami: »Očuvajmo mladost tuberkuloze in pomagajmo vzgojiti domovini zdrav in veder jugoslovenski naraščaj«.

Anica Černejeva.

Knjižni dar Slov. Šol. Matice za leto 1934.

Kot vsebina letošnjim publikacijam se nahajajo v Učiteljski tiskarni tile rokopisi:

1. Pedagoški Zbornik (120 str.) — bo prinesel: a) In memoriam f. Kralja Aleksandra. b) O temeljih državljanske vzgoje. (K. Ozvald — načelno zamišljena razprava). c) Kakšno vzgojo zahteva gospodarstvo od sodobnega človeka? (Dr. St. Gogala — od SSM nagrajen spis). d) Žena in nje pomen v celoti sedanje kulture. (Iva Šegula — neke vrste filtrat in sinteza misli, ki so jih spravile na dan diskusije pri delu v pedagoškem seminarju na ljubljanski univerzi v prošlem semestru). e) Otrok in knjiga. (M. Senkovič — dobro poraben donesek za vsak dan pedagoškega praktika). f) O »vzornem« otroku. (Milica Stupan — adlersko usmerjen individualno-psihološki motiv). g) Moji spomini iz prejšnjih let. (Dr. Janko Bezjak — naš pedagoški veteran-trpin zanimivo poroča o svojem študijskem potovanju pred vojno).

2. Geografija sodobne Evrope. Spisal dr. Valter Bohinc. — To bo vseskozi večše, zanimivo in tudi živo, v jedrnatem jeziku pisana geografija, kakor je doslej še nismo imeli. V marsikaterem pogledu bo nam Bohinčev priročnik pravo — odkrivanje Evrope. Letos izide I. obči del (120 str.). A že tukaj bo se podrobneje obravnavala Jugoslavija. Knjiga bo umetniški in tudi zelo bogato ilustrirana. Sledila bosta najbrž še dva dela, da bo to vsega skupaj kar zajetna knjiga (do 360 str.). Na koncu bo imela stvarni register in bo navajala najvažnejšo strokovno literaturo.

3. Hessenovo delo »Petnajst let sovjetske pedagogike« ne more letos iziti zavoljo ne-

predvidenih težkoč. Na mestu njega prejmejo naročniki Ozvaldovo knjigo »Prirodoslovna in duhoslovna smer psihologije s pedagoškega vidika« (70 str.). Avtor v razumljivi obliki pojasnjuje, da za pedagoške potrebe in zahtevke ne zadostuje prirodoslovno usmerjena »šolska« psihologija in tudi ne samo duhoslovna psihologija, ki sedaj čedaljebolj opozarja nase, ampak da je treba sinteze iz obojne smeri. Knjigi bo dodan bogat seznam najaktualnejše stvarne literature za nadaljnji študij.

In tako Slov. šolska matica letos svoim naročnikom in naročnicam pripravlja do 320 strani kvalitetnega beriva za borih 30 Din. Več pač odbor v teh suhih časih ni mogel storiti.

A kaj je storil drugi del tistega »kolektiva«, pod katerim si predstavljamo konkretni lik SSM? Ali jasneje: kako je z našimi naročniki in naročnicami?

No, ta pesem je precej žalostna. Rokopisi so malone dokonca postavljeni in tiskarni se opravičeno hujuje, češ, da ji svinec brezplodno leži v našem »stavku«. S te mrtve točke pa društveni odbor ne more in ne more — ker od dne do dne čaka na naročnino, da bi se vendarle že dala definitivno določiti naklada letošnjih knjig. Kako neki naj sicer izidejo pred božičem!

»Naročnina« — to je ko pelin grenka beseda v poslovanju Slov. šolske matice. Pa tudi ne preveč svetlo poglavje v knjigi naše pedagoške kulture! Kaj ni premučna zavest, da na pr. naši šolniki na zelo vidnih mestih niso naročniki SSM? A tudi tiste, ki nam sicer zvesto stojijo ob strani od leta do leta, prosimo za blagohotno uvaževanje, da — dvakrat dá, kdor hitro dá.

Odbor Slov. šolske matice.

leto 1935. V koledarju bodo poleg vseh prosvetnoslužbenih podatkov tudi vsa službeno-šolska administracija s točnimi obrazy. Vsebine bo tale: I. koledarski del; II. JUU pravila, predstavniki; III. učiteljski zakonodajni priročnik, kot ga ima ročni katalog. — Poleg tega je v koledarju popolen najnovejši šematizem — imenik vsega učitelstva Jugoslavije. — Koledar ima žepni format in stane Din 10.—. Kdor namerava naročiti koledar naj pošlje naročnino na naslov: JUU v Beogradu. Kralja Miljutina ul. 66.

— Šolska higiena in oko. Priznani strokovnjak docent dr. Ivan Matko, inšpektor ministrstva socialne politike in narodnega zdravja je napisal knjigo pod gornjim naslovom, ki smo jo že dolgo pogrešali. Po principu, da je človeštvo, posebno mladino laže varovati pred boleznimi, kakor pa jo zdraviti, je avtor te higienске knjige v poljubni in tudi lažji pristopni obliki obrazložil vse možnosti očesnih poškodb, katerim je dandanes mladina v šoli in izven nje izpostavljena. Praktična stran te knjige je dejstvo, da se avtor ne omejuje le na zahteve po moderno urejenih šolskih stavbah in opremi, temveč v glavnem računa s šolami, katerih higienске razmere so nezadostne. Pri tem se drži principa, da morejo učitelji in starši zaščititi in izboljšati zdravje mladine tudi v nepovoljnih razmerah, ako je njih higienška izobrazba zadostna in ako imajo dovolj smisla za odpravo higienških nedostatkov. Knjiga se le v najpotrebnejši meri peča z znanstvenim opazovanjem očesa in njegovih bolezni in le v toliko, v kolikor spada to v delokrog šolske higiene. Najobširnejši je oni del, ki obravnava praktično plat vprašanja nege oči, vzrokov raznih očesnih bolezni, in ki vsebuje nebroj koristnih in važnih nasvetov.

Učiteljem vseh vrst šol, ki najbolje poznajo vse posledice higienških nedostatkov šole, bo knjiga dobrodošel kazipot. V zadnji letnik naših učiteljskih šol pa bi se morala obvezno upeljati.

Kakor napoveduje avtor knjige, bodo izpod njegovega peresa izšle postopoma še druge praktične knjige, tako, da bomo sčasoma dobili prepotrebno zbirko knjig o celotni šolski higieni. Knjiga je izvrstno sestavljena s strokovnega vidika ter je te vrste prva v naši banovini.

Knjigo, ki obsega 240 strani in je bogato ilustrirana, je založila »Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani«, kjer se tudi naroča. Cena v polplatno vezane izvoda je 60 Din.

Knjigo prav toplo priporočamo učitelstvu, šolskim upravam, da si jo nabavijo za učiteljske knjižnice, kakor tudi staršem šolo obveznih otrok.

UČITELJSTVU ČRNOMELJSKEGA IN METLIŠKEGA SREZA

Vsem organiziranim in neorganiziranim tovarišem belokranjskim učiteljem je znano, da ni naše sresko društvo tako močno, kakor bi lahko bilo in moralo biti. Nujno je, da se v korist belokranjskega ljudstva in svojo lastno korist vsi organiziramo v naši močni stan. organizaciji. Vsi veste, da mnogo tov. ni organiziranih radi tega ali onega vzroka, ki pa je le poredko materialnega značaja. Da se o teh vzrokih pomenimo in jih pretehtamo, vabimo vse tovariše in tovarišice na zborovanje, ki se bo vršilo dne 7. dec. t. l. ob 13. uri v narodni šoli v Gradacu. Zborovanje je važno, ker bomo na njem postavili trdne temelje našemu bodočemu delu. Temelje, na katerih bomo lahko nato gradili enotno belokranjsko prosvetno zgradbo.

Na zborovanje vabimo tudi vse tovariše in tovarišice, ki so nameščeni iz kreditov Bed. fonda, in veseli bomo, ako bodo zbrani prav vsi.

Opozarjamo in prosimo, starejše tovariše in novodošle učitelje, ki še niso vpisani v društvo, da store to takoj in prijavijo svoj vstop do zborovanja tov. Justu Martelancu, učit. v Črnomlju.

† DR. KAREL VELEMINSKY

Pred nekoliko dnevi je umrl ter bil v soboto, 17. novembra, v Pragi v novem krematoriju upeljen velikopotezni češkoslovaški pedagog Veleminsky. Ob tem imenu stopa pred tistega, ki pozna kulturni razvoj češkoslovaškega naroda v teku zadnjih trideset let, človeško življenje polno plodovitega dela na njivi vzgojstva v najširšem pomenu besede. Hočem reči, ne samo glede na šolsko, ampak tudi glede na izvenšolsko, ljudskemu kolektivu namenjeno pedagogiko.

Vsa osebnost pokojnega Veleminskega je prepričevalen dokaz, kako prav je imel Spranger, ko je (v knjigi »Gedanken über Lehrerbildung«) zapisal globoke besede: »Pedagogika sama se prav tako ne da študirati, kakor i sama filozofija ne — ker moraš za eno in drugo že mnogokaj znati«. Saj boš, če bi se tudi branil, razglabljal o pedagoški ali filozofski problemu, v prazno grabil in mahal po zraku, ako nisi nikjer »doma«, ako nimaš, da bi tu ali tam na »svojem« stal ter bi ti gledanje sveta in življenja bilo trdnje zasidrano; ali v prirodoslovju ali v zgodovini ali v glasbi... In zelo se bojim, da se bo »pedagoško-filozofska« izpitna skupina, ki je za absolvente učiteljske sedaj edina inškrpcijska možnost, na jugoslovanskih univerzah, prej ali slej izkazala za docela — jalovo in votlo. Kajti iz tako zasnovanega in izvajanega študija le prelahko postane bujno gojišče blebetavših povprečnikov, ki ne bodo znali pedagoško misliti in tudi ne pedagoško dejstvovati.

Veleminsky je bil v filozofiji in pedagogiki učenec Masarykov in Drtinov ter se je v tej šoli naučil »realistično« motriti pojave sveta in življenja. A k pedagogiki ni prišel praznih rok, ampak kot dobro podkovan — slavist in germanist. In odtod pač prihaja največ, da je pozneje s tolikim pedagoškim pri-

dom potoval po Nemčiji, Franciji, Rusiji... ter tudi napisal prelepo knjigo o — Tolstoju vzgojniku.

Karel Veleminsky je za vedno odšel komaj 54 let star. Bil je jako iniciativen ter vsestranski usmerjajoč duh v češkoslovaškem vzgojstvu vse do najnovejših dni. Zato utegne za njim ostati občutna praznina. A čast njegovemu spominu!

Osebnе zadeve

—i Z ukazom Nj. Vel. Kralja so premeščeni po potrebi službe nastopni učitelji in učiteljice: Nagi Evgen od Sv. Primoža v Domanjseve (srez Muska Sobota), Uhlir Marija iz Bohinjske Bistrice v Komendo (srez kamniški), Dobršek Karel iz Pištajna v Prevalje, Križaj Ivan iz Cirkovcev k Sv. Barbari v Halozah (ptujski), Ličar Pavla iz Kostanjevice v Rako (krški), Pahor Marija od Sv. Koka ob Sotli v Pristavo (šmarnski), Vidmar Olga iz Laškega k Sv. Jodrti (laški).

—i Z odlokom g. ministra so premeščeni po prošnji: Agreš Franc iz Gabrja v Rajhenburg; Berglez Marija iz Žiž v Zagorje ob Savi; Binder Avgust iz Dol. Bistrice v Vitanje; Debevc Angela iz Polja v Kostanjevico; Debevc Boris iz St. Janja pri Mokronogu v Kostanjevico; Guna Vinko iz Motnika v St. Gotard; Germovšek Ljuboslava iz Šmartna pri Slov. gradu v Slovenjgradec; Homeršak Emil iz Javorja v Dol pri Hrastniku; Janež Stane iz Škal v Sv. Lenart v Sl. g.; Jazbec Ludvik iz Sv. Miklavža pri Ormožu v Svetinje; Jenčič Nada iz Male Nedelje v Stranje; Jercog Vanda iz Vel. Kostreznice v Škofjo Loko; Kadunc Julija iz Gorici v Begunje; Koman Leopold iz Bučke v Vel. Podlog; Križman Angela in Križman Josip iz Sv. Jurija pod Kumom v Dol. Bistrico pri Dol. Lendavi; Lazar Ivan iz Planine v Stično; Mikuž Stanislav iz Lokavca v St. Pavel pri Preboldu; Müller Cecilija iz Gor. Radgone v Velenje; Oman Cirila iz Stogovcev v Poljane nad Škofjo Loko; Pahor Marija iz Blok v Zagorje ob Savi; Pertot Rafael iz Tolčjega vrha v Naklo; Plevelj Matilda iz Podzemlja v Leše, srez Radovljica; Plevelj Viktor iz Gribelj v Leše, srez Radovljica; Praunseis Alojzij iz Murske Sobotе v Sebeborce; Ruter Marija iz Sv. Ruperta v Sl. gor. v Šmarje pri Jelšah; Tome Marija iz Sela v Kresnice; Topolovec Pavla iz Ptujske gore v Sp. Polskavo; Vanič Viljem iz St. Janja, srez Krško, v Boštanj, srez Krško; Vilfan Henrik iz Blošč, savska banovina, v Šmartno v Rožni dolini, srez Celje; Viher Ana iz Zidanega mosta v Črnuče; Vrhovnik Marija iz Sv. Jurija, srez Muska Sobota, v Senčur.

—i Z odlokom ministra prosvete so po potrebi službe premeščeni: Bezjak Josip iz Črenševcev v Lipo (dolinjelendavski), Drovečnik Božidar iz Belih vod v Zavodno (slovenjgraški), German Rihard iz Dravograda v Črno (dravogrski), Košutnik Roman iz Majšperk k Sv. Marjeti pod Ptujem (ptujski), Matoh Terezija iz Trebnjega v Skočjan (krški), Majnik Marija iz Mute v Remšnik (dravogrski), Ogrin Terezija iz Starega brega v Struge (kočevski), Peterca Aleksander iz Kranjske gore v Rajhenau (kočevski), Šveglj Stefan iz Beltincev v Petešovec (dolinjelendavski), Šemerl Cirila iz Krži v Veliko dolino (krški), Šercelj Ana iz Žužemberka v Dobovo (brežiški), Spindler Dušan iz Gornjega grada v Mozirje (gornjegraški), Fajon Rudolf iz Ptujske gore k Sv. Barbari v Halozah (ptujski), Gabrovce Avgust iz Genterovcev v Benico (dolinjelendavski), Jankovič Josip iz Kostanjevice v Bušče vas (krški), Korosok Josip iz Laz v Bloke (logaški), Kimovec Franc iz Gornje šumice v Podgrad (novomeški), Lampič Ivan iz Poljan v Martinji vrh (kranjski), Lavrač Bogomila iz Dola v Jurklošter (laški), Macjus Bogomila iz Ptuja v Hajdino (ptujski), Mivšek Jožef s Ponikve v Loko pri Zusmu (šmarnski), Novak Matilda iz Prevora k Sv. Emi (šmarnski), Purkelc Emilija s Spodnje Polskave na Ptujsko goro (ptujski), Pihler Vera iz Strojne v Marenberg (dravogrski), Ponikvar Stanislav iz Zagorja ob Savi v Prežganje (litijski), Podbevšek Stefanija iz Barja v Sostro (Ljubljana-okolica), Ravbar Marija iz Črenševcev v Zamostja (dolinjelendavski), Ravbar Hinko iz Srednje Bistrice v Zamostje, Segar Ivana iz Dolje vasi v Sveti potok (kočevski), Šuler Stanislav iz Dobova v Stari trg (logaški), Viher Miroslav iz Doline v Pince (dolinjelendavski), Zorjan Justina iz Žiž k Sv. Pavlu pri Preboldu (celjski).

—i V državno službo so sprejeti nastopni kontraktualni učitelji: Babič A. Josip, Dubrovnik, srez Dolnja Lendava; Čekada J. Miroslav, Dragatuš, srez Črnomelj; Flaš F. Marija, Sv. Bolfenk na Kogu, srez Ptuj; Grgurič Šmerl J. Franciška, Fara vas, Kočevje; Kočevard M. Anton, Sv. Duh v Halozah, Ptuj; Kogej A. Emilija, Kuzma, Murska Sobota; Majnik A. Anton, Robnica, Kočevje; Makarovič I. Vladimir, Korinj, Novo mesto; Može J. Franc, Sela, Škofja Loka; Medveš I. Anton, Čadraže, Krško; Nanut V. Viljem, Znojile, Litija; Tomažič V. Ana, Dobova, Brežice; Velišček I. Marija, Sv. Jurij ob Taboru, Celje; Vodopivec V. Bogomir, Zuvjile, Litija; Vovčina F. Albin, Črna, Dravograd; Čehovin F. Marija, Štrekljavec, Črnomelj; Dekleva-Kalin M. Julijana, Žiri, Logatec; Hvala A. Anton, Trn, Dolnja Lendava; Kerkoč K. Anton, Gaberk, Škofja Loka; Krapš A. Sidonija, Bloke, Logatec; Lovrečič A. Albin, Kuzma, Murska Sobota; Peršič J. Alojzija, Pertoci, Murska Sobota; Šček J. Friderika, Tepanje, Konjice; Vilhar Š. Marija, Zagradec, Novo mesto; Vilhar Š. Pavla, Zagradec, Novo mesto.

Z odlokom g. ministra prosvete so sprejeti v državno službo nastopni učiteljski abiturienti: Perko Franc v Store (srez celjski), Rauter Janez v Kapco (dolinjelendavski), Grčič Svetko v Solčavo (gornjegraški), Medved

Anton v Ruše (Maribor desni breg), Berčič Andrej v Javorje (Ljubljana-okolica), Božič Edmund v Griže (celjski), Brus Boris v Podlipo (Ljubljana-okolica), Vuk Anton k Sv. Emi (šmarnski), Pucko Janko v Hotizo (dolinjelendavski), Zupan Valentin na Bled, Levstek Marjan k Sv. Tomažu v Slov. goricah (ptujski), Dovzan Franc v Griže (celjski), Kenc Josip v Marjo Snežno (Maribor levi breg), Skulj Edvard v Pištajn (šmarnski), Strukelj Stanislav v Cerknico (logaški), Rak Evald v Limbuš (Maribor desni breg).

—i Z odlokom g. ministra prosvete so postavljene za učiteljice nastopne učiteljske abiturientke:

Antonič Katica v Male Poljane (srez dolnjelendavski), Arko Marija v Tišino (murskosoboški), Bizjan Valentina v Selce (kranjski), Božič Franciska v Verdrenj (kočevski), Bračko Angela v Gornjo Radgono, budja Angela v Slov. Bistrico, Čejan Nada v Stogovce (ljutomerski), Cuznar Albina k Sv. Antonu (brežiški), Čepe Marica v Kuše, Cuk Matilda v Henino (laški), Dougan Ana k Sv. Miklavžu pri Ormožu (ptujski), Duh Kristina v Dokiezovje (dolinjelendavski), Erbeznič Franja v Fara vas (kočevski), Erbeznič Valentina v Črenševce (metliški), Fele Stefanija v Griblje (črnomeljski);

Feldin Margareta v Lokovec (laški), Finguš Marija k Sv. Juriju ob Ščavnici (ljutomerski), Gaber Breda k Sv. Joštu (Ljubljana-okolica), Gajser Bogovljica v Krško, Germek Nada v Sv. Križ (litijski), Golez Anica na Sladko goro (šmarnski), Gorjup Olga v Svibno (krški), Gregoretič Doroteja v Apače (ljutomerski), Gregoretič Stana k Sv. Lovrencu v Slov. goricah (ptujski), Grilec Julijana v Sovodnje (kranjski), Grobler Gizela v Knežjo vas (novomeški), Hafner Alojzija v Senevo (brežiški);

Hojš Ivana v Sv. Jurij ob Ščavnici (ljutomerski), Horvatič Marija v Krško, Hlad Zora v Sifersko (ljutomerski), Hvalec Jožica v Skale (slovenjgraški), Iglič Aida v Rako (krški), Jamnik Ivana v Javorje (litijski), Jamnik Hilda v Kebelej (konjiški), Janežič Franciška v Novo cerkev (ptujski), Janežič Zora na Sveto planino (litijski), Jekl Justina v Zavre (ptujski), Jenčič Valerija v Petroče (murskosoboški), Jenko Lidija v Knežjo vas (novomeški);

Jeras Božena v Komendo (kamniški), Jerin Stanislava v Tržišče (krški), Kalan Ana v Razbor (laški), Kavčič Gabrijela v Središče (ptujski), Kas Jožica v Črenševce (konjiški), Knez Julijana na Gornjo Ponikvo (celjski), Kočevar Marija v Bojance (metliški), Kolšek Sonja v Hrastnik, Komelj Olga v St. Janž (krški), Kos Rozalija v Malo nedeljo (ljutomerski), Lavrič Ljudmila v Cerknico (logaški), Legiša Slavka k Sv. Marku (ptujski), Lužar Ljudmila k Sv. Marjeti (ptujski);

Malovrh Jožica v Gozd (kamniški), Moravšek Zora v Hrastnik, Mazgon Magdalena v Zusem (šmarnski), Mažera Friderika v Prihovo (konjiški), Medved Stanislava v Šmartno pri Tuhinju (kamniški), Merhar Stanislava v Železnice (kranjski), Meteln Veronika v Kal (laški), Metelko Olga v Čatež (brežiški), Merkuš Alica v Loko pri Zusmu (šmarnski), Mošer Julija v Negovo (ljutomerski), Mohorič Jožefa k Sv. Bolfenku (ptujski);

Nepužljan Viljemina v Bohinjsko Srednjo vas, Novak Stanislava v Stranje (kamniški), Oset Zora v Loko pri Sv. Juriju ob Taboru (celjski), Pečnik Leopoldina v Selnico ob Dravi, Petek Vera v St. Jurij ob juž. žel., Podboj Julijana v Zažar (Ljubljana-okolica), Prah Adela k Sv. Trojici v Slov. goricah (Maribor levi breg), Prisan Helena v Novo Štifo (gornjegraški), Rus Marija v Ribnico, Robila Marija v Veliko Kostivnico (litijski), Romih Alojzija v Topolščico (slovenjgraški);

Sitar Marija k Sv. Andražu v Halozah (ptujski), Susman Angela v Virštanj (šmarnski), Skaza Hilda k Sv. Tomažu (ptujski), Stritar Bogdana k Sv. Duhu na Stari gori (ljutomerski), Šetina Danica v Peče (kamniški), Šetina Vida v Radovice (metliški), Šorli Elizabeta v Sinji vrh (črnomeljski), Švalj Josipina v Pečice (brežiški), Štrukelj Ljudmila v Šmartno (slovenjgraški), Šurla Marija v Ajdovec (novomeški);

Tičar Sonja k Sv. Juriju (murskosoboški), Tofant Alica v Gomilsko (celjski), Trošt Klavdija v Limbuš (Maribor d. br.), Urbančič Rozalija k Sv. Vidu (ptujski), Urbančič Terezija v Planino (črnomeljski), Uranič Justina v Pleševce (slovenjgraški), Vales Nada v Knežjo vas (novomeški), Verbič Anuša v Luče (gornjegraški), Vitez Dora v Kroplivnik (murskosoboški), Vovčina Elizabeta k Sv. Joštu (Ljubljana-okolica), Verhovnik Pavla v Cerkovce (ptujski), Vračič Ana v Vel. Kostivnico (litijski), Vrečko Marta v Virštanj (šmarnski);

Zamuda Ljudmila v Stogovce (ljutomerski), Zemljak Stana v Podkraj (krški), Zorčič Marica k Sv. Urbanu (ptujski), Žiher Avgusta k Sv. Florjanu pri Rogatcu (šmarnski), Žugon Ljudmila v Dobje (šmarnski), Simerl Gizela v Marenberg (dravogrski), Zakrajšek Nada v Rožni dol (črnomeljski), Poderžaj Justina v Doljno Lendavo.

—i Praktični učiteljski izpiti na državnem učiteljskem v Mariboru so bili od 6. do 13. nov. t. l.

Izpit so napravili gg.: Erniša Josip iz Prosenjakovcev, Goković-Rudež Branislava iz Berova (Vardarska banovina), Jenčič Vida iz Makovcev, Majnik Marija iz Mute, Sadar Mirko iz Ojstrice, Sudar Gabrijel iz Slivnice pri Celju, Špendl Avgust iz Pince pri D. Lendavi in Velker Marija iz Črne.

Pomladanski rok prakt. uč. izpitov bo v začetku aprila 1935.

TOVARIŠI(CE)!

NE POZABITE NA OBMORSKI UČITELJSKI DOM IN POSLJITE PRIJAVNICE!

Naša gospodarska organizacija

—g Učiteljski dom v Mariboru. Izkaz nadaljnjih prispevkov za »Maistrov kamen U. D.«: Šole: St. Ilj v Slov. gor. 70 Din; Pobrežje pri Mariboru 62 Din; Fram 70 Din; Topolšica 25 Din; Ribnica na Poh. 50 Din; Galicija 10 Din; Čezanjevci 35 Din; Tinje 30 Din; Zalec 25 Din; Store Din 21.50; Loče 60 Din; Vučja gomila 20 Din. Iskrena zahvala! — Doslej je za »Maistrov kamen« darovanih skupno Din 3102.25. Zganite se še zaostali tovariši in tovarišice! Mnogo vas še pogrešamo, tudi Maistrovih borcev samih! Torej, na plan!

M. Kožuh, blagajnik.

BREZPLAČNO LETOVANJE NA MORJU.

O M I S A L J Ako vstopiš v »Društvo za zidavo obmorskega učiteljskega doma v Omišlju« boš imel v primeru z današnjimi cenami, ki veljajo po J morskimi letoviščih

TRETNJO LETOVANJA ZASTONJ.

Prijavi se, dokler je še čas na naslov:

»Učiteljski dom v Omišlju«, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Učiteljska fiskarna

—t Stenografije se otroci nauče igraje po navodilih iz »Zvončka«. Ta odlični mladinski list je zelo prikladen tudi za mladino nižje srednje in meščanske šole, zlasti letos, ko poučuje stenografijo. — (Naročila sprejema Učiteljska tiskarna.)

—t Kapital je klub splošnemu znižanju obretne mere še vedno predrag 8—9%. Obresti požro velik del zaslužka, kar v veliki meri ovira razvoj in delovanje skoraj vseh podjetij brez lastne gotovine.

Učiteljsko bi lahko v teku enega leta potom deležev po Din 250— dalo na razpolago Učit. tiskarni dovolj velik obratni kapital, ki se obrestuje po 6%.

Z upokojenci je v dravski banovini nad 4000 učiteljev (-ic). Doseči moramo 4000 deležev. Ker je dobra polovica učiteljsstva v slabih gmočnih razmerah, mnogo tudi v dolgovih, naj druga polovica vzame po več deležev.

Mladinska mafica

Ekspedicija II. številke »Našega roda« se je pričela v četrtek 22. t. m. — Kdor jo v nekaj dneh ne dobi, naj jo reklamira.

—mm Vsebinska II. številke »Našega roda«: Dr. Drago Marušič: Jugoslovanski mladini. * * * Viteškega kralja poslednja pot. Hudales; Zlo, Young-Kunaver: Kolumb prejadra Atlantski ocean. K. Kocjančič: Dva potepuha na Jadranskem morju. Dan miru. — Franjo Bulič. Spominimo se ptičk. Ksaver Meško — 60 letnik. Jubilej mladinskega pisatelja. Zgodovinsko bojišče. Na vrtu. V prirodi. Spominski dnevi. Kratka mladostna sreča. Čehov-Gradnik: Kaštanka. En dan iz življenja Nj. Vel. kralja Petra II. — Mladina piše. Uganke. Razpis nagrad. — Številka prinaša 10 lepih slik s poglobnih svečanosti Viteškega kralja, 5 slik iz Kolumbovega potovanja, 2 slike z Jadrana in več ilustracij A. Bucika in Lj. Ravnikarja, ki je izdelal tudi krasno naslovno stran, posvečeno spominu našega velikega Mučenika.

—mm Na vprašanje, ali se lahko naročijo učenci samo na nekatere številke »Našega roda«, odgovorjamo: Odbor M. M. toplo priporoča, da ostane število naročnikov na šolah skozi vse leto isto. Veliko nihanje števila naročnikov povzroča M. M. samo škodo, ker ne moremo preračunati točne naklade. Kjer odpade nekaj naročnikov, naj se skuša na vsak način padec izravnati z novimi naročniki. — Kdor ni naročen na vse številke »Našega roda«, izgubi pravico do knjig. Uprava odposlje na šole le toliko kompletnih garnitur naših rednih publikacij ob koncu leta, kolikor je celoletnih naročnikov, ki doplačajo še Din 250 za knjige.

—mm Najcenejše knjige za Miklavža! M. M. nudi šolam knjige svoje založbe s 25% do 50% popustom. Redne publikacije, Kresnice IV., prej kart. Din 5.—, vez. Din 8.—, zdaj kart. Din 2.50, vez. Din 5.—; Kresnice V., prej kart. Din 5.—, vez. Din 8.—, zdaj kart. Din 3.50, vez. Din 6.—; Kresnice VI., prej kart. Din 5.—, vez. Din 8.—, zdaj kart. Din 3.50, vez. Din 6.—; Pipan: Radio, prej kart. Din 5.—, vez. Din 8.—, zdaj kart. Din 2.50, vez. Din 5.—; Ribičič: Miškolin, prej kart. Din 5.—, vez. Din 8.—, zdaj kart. Din 2.50, vez. Din 5.—; Bevk: Lukek in njegov škorec, prej kart. Din 5.—, vez. Din 8.—, zdaj kart. Din 2.50, vez. Din 5.—; Magajna B.: Čeljustnik, prej kart. Din 5.—, vez. Din 8.—, zdaj kart. Din 3.50, vez. Din 6.—; Deržaj: Za vsele in žalostne čase, prej kart. Din 5.—, vez. Din 8.—, zdaj kart. Din 3.50, vez. Din 6.—; Kmetova: Lovci na mikrobe, prej kart. Din 5.—, vez. Din 8.—, zdaj kart. Din 3.50, vez. Din 6.—; Skulj: Vrtnaričice, prej kart. Din 5.—, vez. Din 8.—, zdaj isto; Bevk: Tovariša, prej kart. Din 5.—, vez. Din 8.—, zdaj isto; Kardelj: Potovanje skozi čas, prej kart. Din 5.—, vez. Din 8.—, zdaj isto. — »Naš rod.« I., II., IV. in V. letnik »Našega roda« prej vezan v polplatno Din 28.—, v platno Din 38.—, zdaj vezan v polplatno Din 21.—, v platno Din 30.—. — Izredne publikacije, Ribičič:

Mihec in Jakec, prej kart. Din 12.—, zdaj Din 8.—; Lovrenčič: Tiho življenje, prej kart. Din 12.—, vez. Din 18.—, v platno vez. Din 24.—, zdaj kart. Din 20.—, vez. Din 24.—, v platno vez. Din 28.—; Ribičič: Miklavževa noč, prej kart. Din 16.—, vez. Din 22.—, zdaj kart. Din 12.—, vez. Din 16.50.— Vse ostale publikacije so pošte.

—mm »Naš glas« od 15. nov. t. l. govori zelo pohvalno o 1. številki »Našega roda«. Notico zaključuje ta-le stavek: — »Naš rod« je brez dvoma najboljša slovenska mladinska revija in to po pisanih prispevkih kakor tudi po ilustracijah in opremi. List toplo priporočamo!

Šolski radio

—r IX. teden. V torek, dne 27. novembra bo lutkovna igra v treh dejanjih: »Jaka baron«, izvaja Ljubljanski Sokol. — V petek, 30. novembra bo predaval g. Tratar Marjan »V Sarajevu na sokolskem zletu«. Razpored:

1. Uvodna beseda.
2. Razvoj sokolstva v Bosni in Hercegovini pred vojno in po vojni.
3. Razdelitev zletnih svečanosti v Sarajevu.
4. Z gorečo plamenico iz Sarajeva na Oplenac.
5. Dnevi dijaštva, vojaštva in sokolske mladine.
6. Na potovanju iz Trebnjega v Sarajevo.
7. Glavni zletni dnevi.
8. Zaključna beseda.

To predavanje je v petek, 9. novembra, odpadlo radi komemoracije za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem.

V kmetijskem radiu bo v nedeljo, dne 25. novembra ob 16. uri predaval g. dr. Leon Kocjan: Higijenska nega molznih krav. — V nacionalnih urah bodo zvečer naslednja predavanja:

Nedelja, 25. novembra ob 20. uri: Dr. Franjo Rački.

Ponedeljek, 26. novembra ob 19.20: Proglas ujedinjenja Črne gore s Srbijo (Andrija Radović), prenos iz Beograda.

Torek, 27. novembra ob 21. uri: Ljubljana: Pevski koncert Akademskega pevskega kvinteta.

Sreda, 28. novembra ob 19.10: nacionalna ura.

Četrtek, 29. novembra ob 19.30: Gjuro Jakšič.

Petek, 30. novembra ob 19.25: Svoji k svojim.

Sobota, 1. decembra ob 19.20: O zedinjenju; dr. Janko Tavzes.

—r Proslavo 1. decembra izvaja ob 9. uri mladina narodne šole Sv. Peter pri Ljubljani pod vodstvom učitelja M. Zora.

Razpored:

1. Prvi december in Jugoslavija. (Deklamacija.)
2. Stana Vinšek: Mali kralj. (Deklamacija.)
3. Obljuba dece svojemu kralju. (Govor otroka.)
4. R. Peterlin-Petruška: Jugoslavija ti naša mati. (Dekl.)
5. Debeljak-Hasebauer: Ljudstvo in dom. (Zborna dekl.)
6. Neubauer: Naša sveta misel. (Dekl.)
7. Rehar: Oslobojenje. (Dekl.)
8. Albrecht: Koroška pesem. (Dekl.)
9. Černejeva: Begunci. (Dekl.)
10. Peterlin-Petruška: Prošnja. (Dekl.)
11. Lamutova: Vam, ki pridete za nami... (Dekl.)
12. Rehar: Prvo decembrska molitev. (Zborna dekl.)
13. Državna himna. (Petje.)

Stanovska organizacija JUU Iz seklje

—s Sekcija JUU za dravsko banovino opozarja vsa ona društva, ki še niso prispevala v sklad za zaščito članstva enkratni prispevek à 5 Din za vsakega člana, da store to nemudoma in brez nadaljnega odlašanja. V tem pogledu so zaostala sledeča društva: Črnomelj, Dol. Lendava, Kozje, Maribor desni breg, Radovljica in Škofja Loka. Celje je bilo v prejšnji številki pomotoma navedeno.

Vsa navedena društva ponovno prosimo, da uvažujejo sklepe banovinske skupščine, ki

so merodajni za vse, in store upoštevajoč stanovsko disciplino, svojo dolžnost. Potreba zaščite članstva je vedno večja in bi sekciji ne bilo prijetno, da bi bila primorana z ozirom na nomanjkanje denarnih sredstev delati pri zaščiti kakršnokoli izjemo. Zato apeliramo na vsa zgoraj omenjena društva, da čim prej nakažejo dolžne zneske v neobhodno potrebni zaščitni sklad.

—s Upravitelji (-ice)! Opozorite krajevne šolske odbore, da poravnajo zaostalo naročnino »Popotnika«, ki sega pri sekciji v velike tisočake in onemogoče redno poslovanje. Prvi številki letošnjega letnika so bile priložene položnice, ki se jih za večina krajevnih šolskih odborov ni poslužila. Ker je bil zaradi tega efekt vplačil prav malenkosten, je uprava začela dostavljati opomine s priloženimi položnicami št. 11.153. Ponovno Vas prosimo, da ukrenete potrebno v svrhu čim hitrejša poravnave zaostale naročnine, upoštevajoč tudi tekoče šolsko leto.

Iz društev: Vabila

= JUU — SRESKO DRUŠTVO V ŠK. LOKI bo zborovalo v soboto 24. nov. 1934. ob 19. uri na deški nar. šoli v Šk. Loki. Zborovanje otvori žalna komemoracija za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. Po 1 minutnem molku posvečenem manomu blagopokojnega sledi 10 minutni odmor. Nato prične redno zborovanje s sledečim dnevnim redom: 1. Predsednikovo poročilo o tekočih društvenih zadevah, 2. Poročila društvenih funkcionarjev, 3. Učiteljska tiskarna. (Pristop deležnikov). Poroča tov. predsednik Debeljak Vojtek. 4. Poročilo nadzornega odbora. 5. Volitve novega odbora za poslovno dobo. 6. Samostojni predlogi in sluhčnosti.

Ob 18. uri je redna odborova seja in istočasno seja nadzornega odbora. Pričakujemo, da pridete vsi!

Odbor.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL bo imelo občni zbor dne 7. dec. 1934. ob 19. uri v telovadnici nar. šole na Grabnu v Ljubljani. Z običajnim sporedom.

Zdravko Mikuz, preds. Lenarčič Ana, taj.

= JUU SRESKO DRUŠTVO CELJE bo zborovalo v sredo 5. decembra na mestni narodni šoli v Celju s pričetkom ob 8. uri. Prirejena bo žalna spominska svečanost za blagopokojnim Nj. Vel. Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. — Predsednik Jugoslovenskega učiteljskega združenja tovariš Ivan Dimnik bo poročal o aktualnih zadevah šolstva, stanu in organizacije. Obravnavale se bodo tekoče zadeve. Vabljeni so tudi vsi še nenamščeni tovariši (-ce) v srezu. K polnoštevilni udeležbi na tem važnem zborovanju vabi odbor.

= JUU SRESKO DRUŠTVO ČRNO-MELJ-METLIKA bo zborovalo dne 7. dec. t. l. ob 13. uri v narodni šoli v Gradcu.

Dnevni red:

1. Otvoritev občnega zbora z žalno komemoracijo za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem.
2. Volitve predsednika in zapisničarja občnega zbora.
3. Poročilo funkcionarjev.
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Volitve novega odbora (za dobo 3 let).
6. Sluhčnosti.

Prosimo tovarišice in tovariše, da še pred zborovanjem poravnajo, po spomenici priloženih položnicah, zaostalo članarino. Just Martelanc, predsednik.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO KAMNIK bo imelo dne 7. dec. 1934. skupno zborovanje z ljubljanskim društvom v telovadnici deške narodne šole na Grabnu v Ljubljani. Pričetek ob 9. uri. Dnevni red zborovanja bo objavljen v prihodnji številki.

Odbor.

= JUU SRESKO DRUŠTVO DOLNJA LENDAVA. Ker priredi JUU v dne 7. 8. in 9. decembra skupno potovanje na Oplenac, da se pokloni blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju, se preloži zborovanje na 15. decembra v Črensovcih ob 10. uri z istim sporedom.

Odbor.

Poročila:

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO KAMNIK je imelo dne 10. nov. t. l. v Domžalah žalno zborovanje za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. V učilnici, ki jo je v ta namen izredno lepo priredil tov. Stenovec, se je zbralo skoro vse učitelstvo kamniškega sresa. Tov. predsednik je otvoril zborovanje ter podal na to besedo tov. sresk. šol. nadz. Arriglerju Antonu, ki je v svojem globoko znovanem govoru med drugimi izvajal sledeče: »Kralja vojsčaka, kralja zmagovalca in kralja diplomata ni več med nami. Milijonom je oznanjal mir, padel pa je sam. Bil je na potu z novim poslanstvom v prijateljsko Francijo, kjer ga je pa dohitela mučeniška smrt. V zadnjem hipu smrtnega boja je mislil na nas in svojo ljubljeno domovino ter nam zapustil sveto oporoko — Čuvajte Jugoslavijo! Zagotavljamo vas, naši zakleti sovražniki, da bomo mi jugoslovanski učitelji zvesto izpolnjevali poslednjo željo našega najplemenitejšega učitelja s tem, da bomo sejali v srca naše mladine neomajno ljubezen in zvestobo do visokega kraljevskega doma in naše osirotele domovine.

Naš stan je z izgubo Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja najbolj prizadet. Njegova osebnost je bila zvezda vodnica pri našem delu v šoli in izven nje. Hvaležni za pozornost, ki nam jo je ob vsaki priliki izkazoval, živimo, delajmo in vzgajajmo mladino po njegovem svetlem vzgledu! Klanjamo se manom Viteškega kralja in mu zakličimo: »Slava! Slava! Slava!

Zborovanje je bilo na to zaključeno. Odbor.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V ORMOŽU je zborovalo v soboto dne 6. okt. 1934. v Ormožu. Udeležba 66%.

Predsednik pozdravi navzoče člane ter gošta tov. nadz. Gorupa in tov. Šijanca Ludvika. V toplih besedah se spomni prerano umrlega tov. Adolfa Friedla, šol. uprav. iz Svetinje. V počastitev njegovega spomina se daruje iz društvene blagajne 100 Din Učit. domu v Mariboru.

Članstvo odobri sklep odbora, da pristopi naše društvo z enim deležem po 250 Din k zadrugi Učiteljska tiskarna.

Tov. Bitenc je izvoljen za poverjenika za zbiranje zadrugnikov Učit. tiskarne. Glede ključa za volitve v upravni in nadzorni odbor sekcije je bilo sklenjeno: Ker imajo društva Ptuj, Slov. Bistrica in Ormož le enega skupnega zastopnika, naj se uredi tako, da bo imelo vsako društvo po eno upravno dobo svoj mandat.

Sledila so poročila. O banovinski skupščini je poročal tov. preds. Megla, o državni tov. podpreds. Vittori, o računskem zaključku Učit. gospodar. poslovalnice tov. Vadnjala.

Predsednik nadzornega odbora predlaga absolutno upravnemu odboru. Sprejeto.

Proračun: Članarina za redne člane znaša 20 Din, pri tem je všteta naročnina za Slov. šol. Matico, z učitelji poročene učiteljice pa 9 Din. Proračun je bil soglasno sprejet.

Volitve. Izvoljen je bil soglasno naslednji odbor, ki se je po zborovanju tako konstituiral. Upravni odbor: predsednik Belšak Ludvik, podpredsednik Mežla Milan, tajnik Bitenc Rado, blagajnik Pinterič Drago, odbor. niki: Papst Rihard, Vittori Srečko, Sedovnik Marica, Namestniki: Tomažev Matej, Polak Josipina, Jurše Ela.

Nadzorni odbor: Kukovec Cilka, Flaš Franc, Vadnjala Ivan. Namestnika: Kotnik Franc, Wennigerholz Zora.

Predlog: V poslednji dobi se množijo odloki šolskih oblasti, ki odražajo z ozirom na neugodno gospodarsko stanje davkoplačevalcev skrajno štednjo pri izdatkih za šolo. Viden efekt se je dosegel v dobi štednje le pri izdatkih za kurivo učitelstvu, ki ima kurivo po zakonu zajamčeno, mora pa se dandanes zadovoljiti z vsako, tudi najneznatnejšo količino, ako mu krajevni šolski odbor sploh kaj nakaže.

Učitelstvo ormoškega okraja ugotavlja, da so možni izdatnejši viri štednje in to:

1. Šolske knjige so mnogo predrage. Dočim padajo cene vsem predmetom, s katerimi se danes trguje, zlasti kmetiskim proizvodom, so ostale cene šolskim knjigam še izza najugodnejše kmetijske konjunkturo in prosperitete na isti višini. Izdelane so iz tako slabega materiala, da se ne moremo ponašati z njimi in so zlasti tako slabo vezane, da jih učenec, ki pohaja v šolo po eno uro daleč in še več, raztrga prej kakor v enem letu. Šolske knjige so tržni predmet, ki ne zahteva nobene rizika, nobene reklame ter se izdelujejo v taki nakladi, da je njih izdelava lahko prav

poceni. Razne založbe in družbe kakor so Mohorjeva, Vodnikova, Kmet. Matica in Cankarjeva družba plačujejo honorarje pisateljem, izdajejo znatne vsote za reklamo, računajo s tem, da ostanejo večje zaloge neprodane in vendar nudijo naročnikom za 20 Din po 4 ali celo 5 knjig, dočim stane ena šolska knjiga 16—46 Din.

Drugi nedostatek šolskih knjig obstoja v tem, da so one za višjo stopnjo mnogo preobširne, da se snov ne more predelati tudi v več zaporednih letih. Predlagamo:

Sekcija JUU naj izposluje, da se vse šolske knjige revidirajo. Vsebinsko naj se prilagodijo veljavnim učnim načrtom, obseg skrajša na najpotrebnejše, material in zlasti vezava knjig se naj izboljša po vzorcu predvojnih učnih knjig in cena reducira tako, da si jih bo mogel vsak otrok nabaviti. Četrta in Peta čitanka naj vsebujeta poleg slovenskih sestavkov tudi srbohrvatsko štivo in predpisano snov iz slovnice in tako odpadeta srbohrvatska čitanka in slovnica kot posebna učbenika. Tako se bodo razbremenile šolske blagajne in starši, otroci bodo vsi imeli potrebne knjige, kar je glavni pogoj za uspešni pouk.

2. Prepogosto naj se ne menjavajo tiskovine za šolska upraviteljstva in krajevne šolske odbore. Vsaka tiskovina se ne more sproti naročevati in ako se jih naroči več, se iste kmalu razveljavijo in zamenjajo z novimi. Tako se po pisarnah večajo skladi nerabnih tiskovin na račun šolskih blagajn.

Pri izdajanju knjig in tiskovin naj ne bo merodajen zaslužek, ampak dobrobit šole in naroda.

Prosimo vsa učiteljska društva, da zavzamejo v teh zadevah svoja stališča.

Prihodnje zborovanje bo 10. novembra 1934. v Ormožu.

L. Belšak, Olga Šijanec, t. č. predsednik, t. č. tajnica.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V PTUJU je zborovalo dne 6. oktobra v Ptuj. Navzočih je bilo 92 člane, to je 6478%.

Prvi del zborovanja je bil namenjen situacijskemu poročilu ter poročilom o skupščinah. Vsa poročila so bila podana zanimivo in izčrpno, tako, da je izostala debata.

Drugi del zborovanja je bil občni zbor. Poročila tajnice, nadzornega odbora in knjižničarke je občni zbor odobril. Sprejet je bil proračun, ki je bil v mnogih postavkah skrčen; mesečni prispevki članstva so se pa zvišali.

Pri volitvah je bil voljen stari odbor. Sprejeti so pa bili tile predlogi.

1. Z ozirom na težke gospodarske prilike sedanje dobe naj se revni učenci oproste plačevanja članarine za PRK in PJS. Tako bi imeli člane, ki plačujejo članarino in one, ki je ne morejo plačevati.

Za neplačujoče naj banovinski odnosno Beograjski oblastni odbor ne zahteva nikakih prispevkov.

2. Sekcija naj napravi korake pri banov. upravi, da se izdela stalni odlok o prekinitvi pouka za jesenska dela za vso banovino ter naj da proste roke kraj. šol. odboru in šol. upravitelju, da prekine pouk po svojem preudarku, ker so gospodarske prilike v raznih krajih različne.

3. Sekcija naj napravi vlogo na Učiteljsko tiskarno, glede tiskovin: kakor dnevnike etc.

Tovariši in tovarišice, ki so plačani iz bednostnega fonda, naj prihajajo na zborovanja kot gosti. Sploh pa ne bi smelo biti v srezu neorganiziranih učiteljev.

Prihodnje zborovanje bo 24. novembra. Šestan, preds. Kaukler Iv. V. tajnica.

Novosti na knjižnem trgu

—k Jugoslovenska škola (biblioteka) št. 1., letnik IV., je izšla. Ta številka je posvečena Čehoslovakom. Poleg bogate vsebine, recitacij, pesmi i. dr. prinaša tudi besede T. G. Masaryka — otrokom. — Revija Jugoslovenska škola izhaja 6 krat letno in se bavi z narodnim izobraževanjem širših plasti naroda v kulturno-prosvetnem in ekonomsko-socialnem življenju. — Naročnina letno Din 50.—. Uredništvo in uprava: Zagreb, Bogovičeva ul. 7.

—k Carles Perrault: Contes de Fées, priredil dr. Stanko Leben, izdala zveza društev »Šola in dom«. Knjižica je namenjena v prvi vrsti šolski mladini za 4. in 5. razred srednjih šol. Dobro bo došla tudi občinstvu pri pripravi pouku francoskega jezika. Cena 5.50 Din.

Za srednje, strokovne, meščanske, osnovne

šole

dobite vse mogoče knjige in potrebščine v naših knjigarnah:

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 — Maribor, Tyrševa ulica

Izvršujemo vsa tiskarniška in knjigoveška dela. Na zalogi razne slike, fizikalni aparati, zbirke in druga učila

UČITELJSKA TISKARNA r. z. z. o. z.
Ljubljana — Frančiškanska ulica št. 6

FR. P. ZAJEC
Izprava optik
Ljubljana, Stari trg 6

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

UGODNOST!

Damske galoše Din 70
Moške galoše Din 75
Damski snežni čevlji Din 100
Moški snežni čevlji Din 110

ANTON KRISPER, LJUBLJANA
MESTNI TRG 26 ♦ STRITARJEVA ULICA 3